

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 9P/90/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4618201262
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Matúš Staríček
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2018:4618201262.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany sudcom Mgr. Matúšom Staríčkom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Z. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, Topoľčany, dieťa matky: D. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, zast. advokátom: Mgr. Michal Ferčák, Bernolákova 1652/29, Topoľčany, a otca: V. V. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXXX/XX, C., zast. advokátkou: JUDr. Marta Rybárová, Jilemnického 2, Trenčín, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. Maloletý Z. T., nar. XX.XX.XXXX sa z v e r u j e do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

Matka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa počas bežného roka od 15:00 hodiny pondelka párneho kalendárneho týždňa do 15.00 hod. pondelka nasledujúceho nepárneho kalendárneho týždňa a počas vianočných sviatkov každý kalendárny rok od 23.12. od 18.00 hodiny do 25.12. do 18.00 hodiny.

Otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa počas bežného roka od 15:00 hodiny pondelka nepárneho kalendárneho týždňa do 15.00 hod. pondelka nasledujúceho párneho kalendárneho týždňa a počas vianočných sviatkov každý kalendárny rok od 25.12. od 18.00 hodiny do 27.12. do 18.00 hodiny.

Preberajúci rodič si vyzdvihne maloleté dieťa v pondelok v tom - ktorom kalendárnom týždni v mieste bydliska odovzdávajúceho rodiča a odovzdá ho nasledujúci pondelok v mieste svojho bydliska rodičovi, ktorý má mať maloleté dieťa vo svojej osobnej starostlivosti, s výnimkou, keď začiatok osobnej starostlivosti druhého rodiča pripadne na deň školského vyučovania, kedy si preberajúci rodič maloleté dieťa prevezme v školskom zariadení. Odovzdávajúci rodič je povinný maloleté dieťa na odovzdanie druhému rodičovi riadne pripraviť.

II. Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti sa styk rodičov s maloletým dieťaťom neupravuje.

III. Otec j e p o v i n n ý platiť na maloletého výživné vo výške 100 eur mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

IV. Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Topoľčany č. k. 11P/53/2016-29 zo dňa 15.03.2016 v časti zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky, úpravy styku otca s maloletým a výživného.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 09.05.2018 bol Okresnému súdu Topoľčany doručený návrh otca na zverenie maloletého Z. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch. Otec súčasne s návrhom vo veci samej podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd matke maloletého uložil povinnosť „odovzdať maloletého do starostlivosti otca a ďalej odovzdávať do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch tak, že matka bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého v každom párnom týždni od pondelka jeho odovzdaním do materskej školy, do nasledujúceho pondelka v nepárnom týždni jeho prevzatím z materskej školy a otec bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého v každom nepárnom týždni od pondelka jeho odovzdaním do materskej školy, do nasledujúceho pondelka v párnom týždni jeho prevzatím z materskej školy“. Návrh bol odôvodnený tým, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. 11P/53/2016-29 zo dňa 15.03.2016 súd rozviedol manželstvo rodičov maloletého, maloletého zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, a otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloletého vo výške 100 eur mesačne. Ešte pred samotným rozvodom manželstva v marci 2016 sa otec s matkou maloletého dohodli tak, že otec odíde zo spoločnej domácnosti s tým, že v starostlivosti o maloletého sa budú striedať v týždenných intervaloch. Otec ďalej uviedol, že v konaní o rozvod manželstva na naliehanie matky súhlasil s tým, aby bola úprava práv a povinností k maloletému na čas po rozvode manželstva upravená súdne tak, že maloletý bude zverený do osobnej starostlivosti matky a on bude prispievať na výživu maloletého sumou 100 eur mesačne. Od odchodu otca zo spoločnej domácnosti v 12/12015 až do rozvodu manželstva a následne ďalšie dva roky až do 26.04.2018 sa prakticky bez akýchkoľvek problémov realizovala dohodnutá striedavá starostlivosť o maloletého. Po odchode zo spoločnej domácnosti otec žije v prenajatom 3-izbovom byte, kde má maloletý svoju riadne a veľmi pekne zariadenú izbu. Do domácnosti otca maloletý prichádzal každý druhý týždeň, počas ktorého sa o neho celý týždeň staral, vodil ho do a z materskej školy a zabezpečoval mu všetky jeho potreby. Striedavá starostlivosť sa na základe mimosúdnej dohody rodičov realizovala tak, že vždy jeden z rodičov v pondelok ráno zaviedol maloletého do materskej školy a nasledujúci týždeň v pondelok si druhý z rodičov maloletého vyzdvihol z materskej školy a mal ho v starostlivosti do druhého pondelka nasledujúceho týždňa. Od 26.04.2018 však matka odmieta dva a pol roka trvajúci režim striedania v starostlivosti o maloletého oboma rodičmi s tým, že trvá na realizácii úpravy podľa rozsudku, teda, že maloletý bude stále v jej starostlivosti a otcovi podľa svojho uváženia umožní s maloletým styk každý víkend od soboty poobedie do nedele večera a podľa vzájomnej dohody možno aj niektorý deň cez týždeň. Ako dôvod zmeny v úprave práv a povinností matka uviedla, že maloletého chce takto pripraviť na to, že od nástupu do 1. ročníka ZŠ, čo bude v septembri 2019, už bude maloletý iba v jej starostlivosti, aby ho mohla pripravovať do školy a otec bude mať upravený styk s maloletým. S týmto otec maloletého zásadne nesúhlasí. S matkou sa snažil dohodnúť na pôvodných podmienkach ich dohody, avšak neúspešne. Vzhľadom na to otec matke oznámil, že situáciu bude riešiť podaním návrhu na súd, na čo matka reagovala tak, že otec maloletého do rozhodnutia súdu neuvidí. Zrušila už dohodnutý termín, kedy mal mať maloletého u seba od piatku 04.05.2018 do nedele večera 06.05.2018. Po niekoľkonásobnom naliehaní a snahe sa dohodnúť na stretnutí s maloletým alebo aspoň na telefonickom kontakte s ním matka otcovi povedala, že v nedeľu 06.05.2018 si ho môže prísť zobrať, keď sa maloletý vyspí do 18:30 hod. Následne mu povedala, že styk sa bude realizovať podľa toho, ako jej to bude vyhovovať. Otec ďalej uviedol, že s maloletým má vytvorený veľmi silný emocionálny vzťah a rovnako dobrý vzťah má maloletý aj k matke, pričom sa snažil, aby čo najmenej cítil rozvod rodičov. Aj vzťahy s matkou sa otec snažil udržiavať na kvalitnej úrovni, keď okrem stanoveného výživného matke preplácal 50% výdavkov na každý ňou predložený doklad o kúpe vecí pre maloletého. Otec uviedol, že so synom má veľmi silný vzťah a puto, ktoré bolo budované od narodenia.

2. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky a otca maloletého, oboznámením sa s obsahom spisu Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 11P/53/2016, pripojenými listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav veci:

3. Z pripojeného spisu sp. zn. 11P/53/2016 bolo zistené, že Okresný súd Topoľčany rozsudkom č. k. 11P/53/2016-29 zo dňa 15.03.2016 rozviedol manželstvo rodičov maloletého, maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloletého vo výške 100 eur mesačne a vyslovil tiež, že styk otca s maloletým ponecháva neobmedzený. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 22.03.2016.

4. V správe Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany zo dňa 15.05.2018 je uvedené, že maloletý žije spolu so svojou matkou v rodinnom dome na adrese C. XXX. Matka vyjadrila nesúhlas so striedavou

osobnou starostlivosťou. Uviedla, že s otcom žili v spoločnej domácnosti cca 2 roky, ich spolužitie však bolo problematické od začiatku, nakoľko majú rozdielne názory v oblasti viery. Napriek uvedenému matka chcela podporovať vzťah medzi otcom a synom, no podľa jej názoru má pobyt maloletého u otca na neho negatívny vplyv, čoho dôkazom je to, že maloletý začal mať otázky neadekvátne veku dieťaťa. Ako ďalší dôvod zmeny jej prístupu uviedla, že maloletého chce postupne pripravovať na režim, ktorý bude mať maloletý, keď nastúpi do základnej školy.

5. Okresný súd Topoľčany uznesením č. k. 9P/90/2018-13 zo dňa 16.05.2018 návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a ex offo nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne upravil stretávanie sa otca s maloletým Z. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každý párný týždeň v kalendárnom roku od piatka od 15.00 hod. do nedele do 19.00 hod. a každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v utorok v čase od 15.00 hod. do 19:00 hod. a vo štvrtok v čase od 15.00 hod. do 19:00 hod. s tým, že nariadené neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

6. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie otec maloletého, v ktorom o. i. uviedol, že od apríla 2018 mu matka maloletého povedala, že styk otca s maloletým bude realizovaný podľa rozsudku č. k. 11P/53/2016-129 zo dňa 15.03.2016, kde bol styk otca s maloletým upravený ako neobmedzený. Zákon o rodine však pojem neobmedzený styk nepozná a v podstate to znamená, že súd styk maloletého s otcom neurčil a otec maloletého je odkázaný na svojvoľu rozhodnutia matky maloletého. Ak by bolo pri rozvode navrhované znenie „súd styk maloletého s otcom neurčil“, tak by s tým pri rozvode manželstva v žiadnom prípade nesúhlasil. Odmietol tvrdenia matky maloletého, že spolužitie s ním bolo problematické pre rozdielne názory v oblasti viery. Matka maloletého o jeho vierovyznaní vedela a aj sa cirkevných zhromažďovaní s ním zúčastňovala. Rovnako poprel aj údajné vyjadrenia maloletého Z., na ktoré poukazovala matka maloletého dieťaťa. Tieto vyjadrenia uvádzané matkou maloletého považuje za nepravdivé a zavádzajúce. V závere podaného odvolania zdôraznil, že maloletý Z. je zvyknutý na striedavý model starostlivosti a sám sa dožaduje kontaktu s otcom.

7. Matka vo vyjadrení k odvolaniu o. i. uviedla, že nie je pravdou, že sa dohodli na striedavej starostlivosti, ona otcovi maloletého dovolila brať maloletého zo škôlky tak, ako uznal za vhodné; bol to ale prejav jej dobrej vôle. Otec maloletého nerešpektuje rímsko-katolícku vieru maloletého dieťaťa a napriek nesúhlasu matky ho začal brať na stretnutia Cirkvi adventistov siedmeho dňa, z čoho má maloletý Z. úzkostné stavy. Matka tiež uviedla, že maloletý začal mať svojmu veku neadekvátne vyjadrenia. Potvrdila to aj riaditeľka materskej školy, ktorú maloletý navštevuje.

8. Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 12CoP/23/2018-43 zo dňa 19.07.2018 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 9P/90/2018-13 zo dňa 16.05.2018 potvrdil.

9. Matka v podaní zo dňa 13.09.2018 s návrhom na striedavú osobnú starostlivosť nesúhlasila. Uviedla, že počas rozvodového konania sa dohodli, že dieťa bude zverené jej bez úpravy styku otca s maloletým, o čom bol otec informovaný a súhlasil s tým. O tom, že nešlo o model striedavej osobnej starostlivosti svedčí aj to, že sa dohodli na výživnom, čo pri zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nebýva zvykom. Nepopierala, že otec má s dieťaťom dobrý vzťah, z toho dôvodu im v styku nebránila. Nikdy to však nepovažovala za dohodu o striedavej osobnej starostlivosti. Uviedla, že všetko by bolo v poriadku, keby ich syna nezačal ťahať do pochybného sveta Cirkvi adventistov siedmeho dňa, čo sa okamžite odrazilo na správaní ich syna. Syn je zrazu úzkostnejší, plače, keď niekto z členov rodiny konzumuje čokoládu, máva sklony rozprávať o jej smrti a jej spasení. Tomuto ale nerozumie, lebo je vychovávaný v katolíckej viere. Matka uviedla, že sama riaditeľka materskej školy jej avizovala, že s maloletým sa niečo deje, pretože reči o posmrtnom živote má aj v prostredí škôlky. Navrhla preto, aby súd upravil styk otca s maloletým dieťaťom každý párný týždeň od soboty od 17.00 hod. do nedele do 19.00 hod., každý nepárny týždeň v utorok a vo štvrtok v čase od 15.00 hod. do 19:00 hod. a podľa letných prázdnin dva týždne v mesiaci júl a dva týždne v mesiaci august.

10. V správe Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany zo dňa 17.09.2018 je uvedené, že rodičia si syna na základe vzájomnej dohody striedali v týždenných intervaloch podľa ich vyjadrenia v podstate od rozvodu asi do apríla 2018. Matka uviedla, že otec napriek svojmu prísľubu začal dieťa brávať na stretnutia Cirkvi adventistov siedmeho dňa, čo sa údajne začalo negatívne odrážať na správaní syna.

Otec uviedol, že matka mu ako dôvod uviedla, že syn v septembri 2019 nastúpi do 1. ročníka ZŠ. Styk otca s maloletým sa aktuálne realizuje v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia.

11. Otec v podaní zo dňa 28.09.2018 uviedol, že matka mu pri rozvoze povedala, že striedavú osobnú starostlivosť na papier nechce dať, no v styku mu nebude brániť, pričom on s tým súhlasil, pretože mal za to, že súdom stanoveným neobmedzeným stykom mu nebude možné v stretávaní sa so synom brániť. Matka pred kolíznou opatrovníčkou uviedla, že súhlasila so striedavým pobytom maloletého v týždňových intervaloch. Takto fungovali celé obdobie, pričom on zároveň platil aj súdom určené výživné, pretože má syna rád a s platením výživného nemá problém. Matka mu začala brániť v stretávaní sa so synom kvôli tomu, že nesúhlasil, že po nástupe syna do základnej školy v septembri 2019 ho bude môcť vidieť len cez víkendy. Nemalo to pritom nič spoločné s Cirkvou adventistov siedmeho dňa. Matka od začiatku ich vzťahu vedela, že navštevuje zhromaždenia Cirkvi adventistov siedmeho dňa a počas ich vzťahu tieto zhromaždenia niekoľkokrát s ním navštívila. Podľa jeho mienky sa nemá v konaní čoho chytiť, a preto poukazuje na rozdielnosť cirkví, pričom preukázateľne zavádza a klame, čo on považuje za neprijateľné. Sám sa bol v škôlke informovať o maloleťom a o tom, či sú tvrdenia matky pravdivé, pričom riaditeľka i triedna učiteľka maloletého tvrdenia matky popreli. Riaditeľka navyše uviedla, že matku dotedy nevidela. Uvedené potvrdzuje i správa z materskej školy, ktorú si vyžiadal. Maloletý je pokrstený v rímsko-katolíckej cirkvi. On s ním nepreberá žiadne matkou predkladané otázky (o smrti, spasení, posmrtnom živote a pod.). Otec potvrdil, že maloletého bráva na stretnutia cirkvi, aby poznal obe stránky a mal si možnosť vybrať. Ak by spozoroval niečo negatívne, sám by to stopol. Z. sa na zhromaždenia teší napriek tomu, že mu to matka zakazuje. Má tam kamarátov a hrajú sa spolu. On mu pritom nikdy nezakazoval, aby chodil do kostola ku katolíkom alebo niečo podobné. Otec ďalej uviedol, že so synom majú výborný vzťah, na stretnutia s ním sa veľmi teší a pri odovzdávaní sa pýta, kedy ho opäť uvidí.

12. Matka na pojednávaní dňa 16.10.2018 potvrdila, že starostlivosť o syna prebiehala až do apríla 2018 v týždňových intervaloch. Potom mu oznámila, že od septembra 2019, kedy má syn nastúpiť do základnej školy, bude u neho, no otec s tým nesúhlasil a podal návrh na súd. Uviedla, že otec má so synom dobrý vzťah a syn sa ku nemu teší, no žiadala úpravu styku v zmysle jej písomného podania. Uviedla, že otec maloletého má úplne iné stravovacie návyky, napríklad nejedáva mäso. Syn jej uviedol, že jedol praženicu z bielkov. Syn sa jej napríklad pýtal, že prečo sa doma nemodlia, keď on sa s otcom modlí. Tiež jej hovorí, že čokoláda zabíja biele alebo červené krvinky. Na otázku sudcu, či jej povedala triedna učiteľka, že dieťa malo vyjadrenia neadekvátne veku, matka povedala, že nie, pričom jej to nepovedala ani riaditeľka školy s tým, že v písomných vyjadreniach sa pomýlila. Povedali jej, že je citlivý, ale to je každé druhé dieťa. O náboženstve v škôlke nerozpráva. Takéto vyjadrenia mal skôr pred rodinnými príslušníkmi.

13. Otec na pojednávaní uviedol, že keď je maloletý u neho, tak mäso jedáva. Striedavá osobná starostlivosť u nich fungovala od januára 2016 do apríla 2018 v týždenných intervaloch. Najskôr si syna menili v nedeľu, neskôr kvôli škôlke v pondelok. Do škôlky ho v príslušný týždeň doprevádzali samostatne. Výživné platí vo výške 100 eur mesačne a synovi tiež prepláca polovicu výdavkov po predložení dokladov matkou. Styk aktuálne prebieha v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia, pričom počas víkendu, keď je syn u neho, navštevujú stretnutia Cirkvi adventistov siedmeho dňa. U syna správanie uvádzané matkou nepostrehol. Zopakoval, že ani riaditeľka a triedne učiteľky z materskej školy takéto správanie nepostrehli. So synom má veľmi dobrý vzťah, je s ním od narodenia.

14. Zástupkyňa kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 16.10.2018 uviedla, že obaja rodičia majú vyhovujúce bytové a majetkové pomery. Vykonali tiež pohovor s maloletým, ktorý im uviedol, že má rád oboch rodičov a že sa mu páči u oboch. Vyjadril sa, že by chcel byť narovnako s oboma rodičmi. U maloletého nepostrehli neadekvátne vyjadrenia a ani to, že by bol utiahnutý. Zástupkyňa kolízneho opatrovníka odporučila psychologické poradenstvo na Referáte poradensko-psychologických služieb.

15. V správe Materskej školy na C. L. v C. spísanej riaditeľkou A. dňa 25.07.2018 je uvedené, že maloletý navštevuje materskú školu od 02.09.2015. Správanie dieťaťa je za celý čas hodnotené ako bezproblémové. Dieťa je spontánne, hravé, v kolektíve obľúbené. Plenárne schôdze navštevoval otec, triedne schôdze navštevovali rodičia striedavo. Dieťa bolo pri odovzdávaní a preberaní rodičmi vždy pokojné a bezproblémové. Dňa 17.05.2018 otca informovali o zákaze vyzdvihovať dieťa zo zariadenia

otcom zo strany matky. Podaný zákaz potvrdila triedna učiteľka X. S.. Riaditeľka materskej školy v správe tiež uviedla, že s matkou vôbec nekomunikovala.

16. Matka súdu predložila rukou písané vyjadrenia niektorých osôb k údajne nevhodnému správaniu a vyjadreniam maloletého, prípadne otca maloletého, a to konkrétne ku konzumácii čokolády, mäsa, k vyjadreniam o smrti a k Vianočným sviatkom, keď maloletý údajne povedal, že Ježiško darčeky nenosí s tým, že jeho otec vianočný stromček nemá. Išlo o vyjadrenia V. Y. (domovníčky v objekte, kde má matka prevádzku), F. P. (dlhoročnej kamarátky matky) a P. F. (jej priateľa), M. A. (starej matky maloletého), pani Q. (susedy jej svokry) a F. W. (dlhoročnej kamarátky matky).

17. V správe zo psychologického poradenstva na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany zo dňa 05.12.2018 je uvedené, že dňa 22.10.2018 a 31.10.2018 sa uskutočnili individuálne konzultácie s otcom dieťaťa a dňa 25.10.2018 individuálna konzultácia s matkou. Dňa 14.11.2018 a 22.11.2018 sa uskutočnili individuálne konzultácie s mal. Z. po písomnom súhlase oboch rodičov. Dňa 14.11.2018 a 22.11.2018 sa uskutočnili aj dyadické konzultácie s rodičmi a do oboch konzultácií sa po chvíli pripojil aj mal. Z.. Otec rázne poprel to, čo mu vytyka matka, že mal. Z. príde od neho hladný, prípadne, že ho obmedzuje v strave, keď on sám je vegetarián alebo sa pred ním vyjadruje neprimerane a nedôstojne na adresu matky a pod.. Ako uviedol, synovi varí, keď sú spolu dlhšiu dobu, rovnako mu kupuje a pripravuje aj jedlá z mäsa. Otec uviedol, že sa so synom nerozpráva o matke, jedine reflektuje na to, čo mu Z. povie sám od seba. Odmieta tvrdenia matky, žeby sa s Z. rozprávali o smrti, spasení matky a pod.. Otec uviedol, že jeden z hlavných dôvodov hádok s matkou je aj jeho vierovyznanie. Priznal, že párkrát zobral syna na spoločné stretnutie adventistov, no Z. sa tam páčilo - bol tam spolu s inými deťmi, hrali sa a spievali. Otec uviedol, že miluje svojho syna a chce, aby bol spokojný a šťastný. Počas individuálnych konzultácií matka potvrdila, že po rozvoze bol Z. týždeň u nej a týždeň u otca. Vyhovovalo jej to, lebo mohla byť dlhšie v práci. V. uviedla, že Z. má s otcom veľmi pekný vzťah, no vidí, že toto striedanie domácností nerobí Z. dobre a pôsobí to na neho mätúco. Matka ďalej uviedla, že sa nestotožňuje s vierovyznaním otca a takíto ľudia jej vadia. Nepraje si, aby chodil mal. Z. do takejto spoločnosti. Mal. Z. na prvej konzultácii dňa 14.11.2018 uviedol, že teraz býva viacej u maminy a menej u tatina a že mu to takto vyhovuje, no po chvíľke povedal, že by chcel byť viacej s tatinom. Mal. Z. uviedol, že s otcom sa viacej spolu hrajú v porovnaní s maminou a mamina viacej kričí ako tatino. Mal. Z. sa pekne vyjadroval aj o priateľovi matky. Rozprávali sa s Z. aj o tom, že chodí s tatinom na stretnutia adventistov, na čo Z. odpovedal, že jemu sa tam páči, len nesmie o tom hovoriť pred maminou, lebo bude kričať. Počas druhej individuálnej konzultácie mal. Z. uviedol, že chce bývať rovnako u maminy aj u tatina. Ďalej by si prial, aby sa už rodičia nehádali. Počas konzultácie mal. Z. nepovedal nič, čo by nezodpovedalo jeho veku. Na oboch spoločných konzultáciách rodičov sa rodičia hádali. V oboch prípadoch začala hádku matka, keď verbálne začala útočiť na otca dieťaťa. Na oboch konzultáciách bol prítomný aj Z. a bolo vidieť, ako mu je nepríjemné, keď sa rodičia hádajú. Aj keď sa ho opýtala, aby radšej počkal na chodbe, nechcel odísť. Zakaždým sedel pri otcovi, či už na jeho kolenách alebo v kresle vedľa neho a držal ho za ruku. Z neverbálnych prejavov dieťaťa bolo vidieť, že otec mu chýba a je rád v jeho prítomnosti. Otec uviedol, že sa mu nepáči, ako matka rozpráva Z. o veciach, ktoré údajne hovorí otec na matku a Z. je potom zmätený, že už nevie, kedy má čo povedať. Otec uviedol príklad, že keď bola prvá konzultácia Z. u psychologičky, tak Z. uviedol, že mu vyhovuje ako to je teraz - viac času býva u maminy a menej u tatina. Následne na to na chodbe povedal Z. otcovi, že mu to mamina kázala povedať, lebo inak sa bude hnevať. Matka to hneď poprela, že nič také synovi nekázala. Matka uviedla, že na Z. zvýši hlas jedine vtedy, keď má neporiadok v izbe. Otec vyjadril obavu, že nechce eliminovať stretávanie sa so synom kvôli tomu, lebo si chce s ním budovať vzťah, čo sa mu ako uviedol aj úspešne darí. Na záver psychologička konštatovala, že obaja rodičia milujú svojho syna, chcú sa o neho starať a ochraňovať ho, pričom striedavá osobná starostlivosť nie je v neprospech mal. Z., on si už zvykol na tento model stretávania. Rodičia by mali do budúcnosti pracovať na zlepšení vzájomnej komunikácie v prospech maloletého, ktorý potrebuje byť v kontakte s oboma rodičmi. Z. je citlivý a vníma všetko, čo sa okolo neho deje. Matka aj otec by mali zohľadňovať najlepší záujem dieťaťa a vytvoriť mu vhodné podmienky pre zdravý psychický a fyzický vývin.

18. Matka na pojednávaní dňa 13.12.2018 uviedla, že v lete tohto roku sa nastahovali do rodinného domu v C., dovtedy bývali v C. a do rodinného domu chodili na víkendy. Malý tam má kamarátov 3-4 roky. Čo sa týka trávenia času počas Vianoc, väčšinou sa vedia dohodnúť, no niekedy je to problematické. Výživné vo výške 100 eur posielal otec riadne, taktiež prispieva polovicou sumy na mimoriadne výdavky na dieťa.

19. Právny zástupca matky na pojednávaní dňa 13.12.2018 uviedol, že sa nestotožňuje so závermi správy zo psychologického poradenstva, nakoľko v nej neboli riešené širšie väzby sociálneho prostredia maloletého, najmä za účelom zistenia zázemia, v ktorom má kamarátov a záujem tráviť voľný čas. Taktiež poukázal na nevhodnosť dvoch odlišných výchovných prostredí z pohľadu náboženstva. Uviedol, že podľa ich názoru nie sú splnené podmienky na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti a žiadal, aby súd upravil styk otca s maloletým totožne, ako to bolo určené neodkladným opatrením.

20. Právna zástupkyňa otca na pojednávaní dňa 13.12.2018 uviedla, že správa psychologičky je veľmi starostlivo vypracovaná, veľmi dobre zhodnotila postoje a reagovanie maloletého na situácie, pričom jej závery sú citlivo a správne vyvedené. K matkou predloženým písomným vyjadreniam uviedla, že rovnako ako matka, i otec by mohol predložiť svedectvá zo svojho okolia, ktoré by boli pozitívne na jeho osobu, a preto písomné vyjadrenia matkou zvolených osôb označila za neobjektívne. V konaní bolo podľa jej názoru preukázané, že sú splnené podmienky na zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti s tým, že táto fakticky prebiehala od rozvodu manželstva rodičov do tohto roka, pričom maloletý sám vyjadril vôľu byť zverený do striedavej osobnej starostlivosti a súd by mal v zmysle zákona o rodine na jeho vyjadrenie prihliadať.

21. Otec na pojednávaní dňa 13.12.2018 uviedol, že v prípade striedavej osobnej starostlivosti bude chodiť maloletý do jednej základnej školy, pričom predbežne sa dohodli na Základnej škole W.. Čo sa týka písomných vyjadrení, ktoré predložila matka, je klamstvom, že mal malému povedať, že čokoláda zabíja biele krvinky, ako aj to, že malému povedal, že babka je stará a zomrie. Tiež uviedol, že o syna sa stará, aj keď je chorý. Vyjadrenia z písomných podaní predložených matkou boli pre neho šokujúce a sú nepravdivé. Keď bol malý chorý a pýtal si sladké, tak mu povedal, že mu nedá čokoládu s tým, že uvedené mohol mať z detskej knižky, ktorú si spolu čítajú. Povedal mu, že keď sa vyzdravie, tak čokoládu môže samozrejme konzumovať. Tiež nie je pravda, že malému zakazuje Vianoce, keďže pred dvoma týždňami u jeho matky stávali vianočný stromček všetci traja. Uviedol tiež, že so synom chodí počas sviatkov po rodinných návštevách, no súhlasil by s tým, aby syn trávil 24.12.-25.12. s matkou každý rok, vždy sa však na tom s matkou vedeli dohodnúť. Výživné je ochotný platiť naďalej, no nie v rovnakej výške z dôvodu, že má pochybnosti o tom, kde tie peniaze boli použité. Obaja majú motorové vozidlá a v prípade, že striedanie pripadlo na deň, kedy nebolo školské vyučovanie, tak sa vždy vedeli dohodnúť.

22. Zástupkyňa kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 13.12.2018 odporučila s poukazom na závery psychologického poradenstva zveriť maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti v týždňových intervaloch a sviatky od 24.12.-25.12. každý rok stanoviť matke. Aby dieťa dosahovalo rovnaký štandard u oboch rodičov odporučila uložiť otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého vo výške 100 eur mesačne k rukám matky.

23. V čase rozvodového konania mala matka príjem zo živnosti ako kadernička. Spolu s dieťaťom bývala v nájme v 3-izbovom byte. Maloletý Z. navštevoval alergologickú ambulanciu, inak bol zdravý. Navštevoval Materskú školu na C. L. v C.. Počas rozvodového konania matka potvrdila, že otec má so synom výborný vzťah. Otec mal so synom neobmedzený bezproblémový kontakt. Otec pracoval ako bezpečnostný technik pre spoločnosť BOZPO AGENCY s.r.o. a Igora Rybanského BOZPO AGENCY s priemerným čistým mesačným príjmom 967,03 eur. Rodičia sa na úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva v rámci rozvodového konania dohodli.

24. Otec je aj v súčasnosti zamestnancom spoločnosti BOZPO AGENCY s.r.o.. V tejto spoločnosti je od 25.05.2017 spoločníkom i konateľom. Zo zamestnania jeho priemerný čistý mesačný príjem za obdobie 01-07/2018 predstavoval sumu 1119,76 eur. Na základe rozdelenia zisku spoločnosti za rok 2017 mu bolo vyplatených tiež 9300 eur v čistom. Otec býva v prenajatom 3-izbovom byte, za ktorý platí nájom 250 eur mesačne vrátane energií. Dieťa má u otca samostatnú zariadenú detskú izbu. Otec uviedol nasledovné mesačné výdavky: nájom vrátane energií 250 eur, internet 14,90 eur, výživné 100 eur, strava a drogeria cca 260 eur, osobné výdavky cca 300 eur, výdavky na syna cca 50 eur. Okrem toho uviedol ročné výdavky: elektrická energia 180 eur, dane z pozemkov 86,71 eur a sklad pupočníkovej krvi (k rukám matky). Otec je vlastníkom pozemkov zapísaných na LV č. XXXX v k. ú. K., spoluvlastníkom v 1 pozemku zapísaného na LV č. XXXX v k. ú. N. a vlastníkom pozemkov zapísaných na LV č. XX v k. ú. B..

25. Matka má príjem zo živnosti aj v súčasnosti. Za zdaňovacie obdobie roku 2017 mala príjmy 3648 eur, výdavky 2621,30 eur a výsledok hospodárenia predstavoval 1026,70 eur. Matka žije spolu so svojim synom v rekonštruovanom rodinnom dome v C., ktorý je v jej osobnom vlastníctve. Uviedla, že príjem z podnikania má 650-700 eur mesačne. Pracuje ako kadernička a za nájom za prevádzku platí 79 eur mesačne bez výdavku na elektrickú energiu. Býva spolu so synom a priateľom, ktorý pracuje ako živnostník v stavebníctve a dosahuje príjem cca 600-700 eur mesačne. Výdavky uviedla nasledovné: 49 eur plyn, 77 eur elektrina, 5 eur voda, 225 eur hypotéka, internet cca 15 eur, telefón cca 38 eur, odvody 69 eur na zdravotnú poisťovňu a 120 eur na sociálnu poisťovňu. Maloletý Z. navštevuje materskú školu na C. L. v C.. Matka uviedla nasledovné výdavky na maloletého: 15 eur materská škola, obedy 25 eur, logopedické sedenia 5 eur (3x mesačne).

26. Podľa § 121 CMP (zákona č. 161/2015 Z. z. - Civilného mimosporového poriadku) rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

27. Podľa § 36 ZoR (zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

28. Podľa § 24 ods. 2 ZoR ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

29. Podľa § 24 ods. 4 ZoR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

30. Podľa § 26 ZoR ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

31. Podľa § 62 ods. 1 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

32. Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

33. Podľa § 62 ods. 4 ZoR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

34. Podľa § 62 ods. 5 ZoR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

35. Podľa § 62 ods. 6 ZoR ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

36. Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

37. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, každý má právo slobodne prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru sám alebo spoločne s inými, súkromne alebo verejne, bohoslužbou, vyučovaním, náboženskými úkonmi alebo zachovávaním obradov. Každý má právo zmeniť svoje náboženstvo alebo vieru alebo byť bez náboženského vyznania.

38. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 308/1991 Zb. vyznávanie náboženskej viery nesmie byť dôvodom k obmedzeniu ústavou zaručených práv a slobôd občanov, najmä práva na vzdelanie, voľbu a výkon povolania a prístup k informáciám.

39. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 308/1991 Zb. všetky cirkvi a náboženské spoločnosti majú pred zákonom rovnaké postavenie.

40. Vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa sleduje najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol ako zásada zakotvená prijatím zákona č. 175/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o rodine.

41. Predmetom dokazovania v prejednávanej veci bolo posúdenie vhodnosti navrhovanej striedavej osobnej starostlivosti a tiež matkou uvádzaných skutočností o údajnom negatívnom vplyve otca na maloletého. Súd vzhľadom na vyjadrenia matky v súlade s § 43 ZoR zisťoval názor maloletého dieťaťa, úroveň starostlivosti rodičov o maloleté dieťa a vhodnosť výchovného prostredia u oboch rodičov maloletého. Súd pritom už v uznesení o nariadení neodkladného opatrenia poukázal na to, že vierovyznanie rodiča v zásade nemôže byť diskvalifikačným faktorom pri stanovení úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, a preto argumentácia matky v tomto smere bez reálneho preukázania negatívneho vplyvu na maloletého neobstojí.

42. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že matka už v úvodných podaniach v tomto konaní zavádzala, keď tvrdila, že jej mala riaditeľka materskej školy oznámiť, že dieťa má neadekvátne vyjadrenia v prostredí škôlky. V správe materskej školy spísanej riaditeľkou dňa 25.07.2018 je uvedené, že maloletý navštevuje materskú školu od 02.09.2015. Správanie dieťaťa je za celý čas hodnotené ako bezproblémové. Dieťa je spontánne, hravé, v kolektíve obľúbené. Plenárne schôdze navštevoval otec, triedne schôdze navštevovali rodičia striedavo. Dieťa bolo pri odovzdávaní a preberaní rodičmi vždy pokojné a bezproblémové. Riaditeľka materskej školy v správe tiež uviedla, že s matkou dieťaťa vôbec nekomunikovala. Súd matku s uvedenou správou konfrontoval, na čo matka na pojednávaní uviedla, že sa v písomných vyjadreniach pomýlila.

43. Matka v konaní súhlasila so zúženým stykom otca s dieťaťom, a to každý párny týždeň v od soboty od 17.00 hod. do nedele do 19.00 hod., každý nepárny týždeň v utorok a vo štvrtok v čase od 15.00 hod. do 19:00 hod. a podľa letných prázdnin dva týždne v mesiaci júl a dva týždne v mesiaci august. Na jednej strane tak matka uvádza, že otec má na dieťa nepriaznivý vplyv, na druhej strane akceptuje styk otca s dieťaťom, no len v ňou želanom rozsahu. Postoj matky súd vyhodnotil za tendenčný i s prihliadnutím na to, že na pojednávaní uviedla, že od leta 2018 bývajú v C., pričom k zrušeniu faktického výkonu striedavej osobnej starostlivosti došlo z jej strany v apríli 2018.

44. Matka tiež v konaní predložila čestné vyhlásenia osôb z jej okolia, ktoré sú podporou jej subjektívneho záveru. Takisto aj otec by mohol produkovať rovnaké dôkazy, t. j. vyjadrenia osôb z jeho okolia, ktoré by mohli byť v jeho prospech, no aj v tomto prípade by išlo o vyjadrenia subjektívne zaujatých osôb. Súd má za to, že postoj, správanie sa a vyjadrovanie maloletého bolo v konaní dostatočne preverené objektívnymi zdrojmi, ktorými sú vyjadrenie materskej školy, pohovor s maloletým pred prvým pojednávaním a v neposlednom rade aj psychologické poradenstvo na Referáte poradensko-psychologických služieb. Podľa názoru súdu došlo k dostatočnému osvedčeniu vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti objektívnymi dôkazmi a z toho dôvodu súd ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania zamietol ako nedôvodné.

45. Zo správy psychologického poradenstva jednoznačne vyplýva, že maloletý má blízky citový vzťah k obom rodičom a s oboma rodičmi chce tráviť čas v rovnakom rozsahu. Citová väzba maloletého k

otcovi bola psychologičkou identifikovaná aj prostredníctvom neverbálnych prejavov dieťaťa. Dieťa je pri konflikte rodičov vystavované negatívnym emóciám, ktoré ťažko spracováva, no i napriek svojmu veku je ochotné im čeliť aj pre prípad určitého diskomfortu. Rodičia by sa preto mali vyvarovať nevhodným prejavom a vytváraniu tlaku na dieťa za účelom presadenia ich postojov. Dieťa vo svojom živote potrebuje oboch rodičov a pre jeho priaznivý vývoj je nutné, aby sa obnovila medzi rodičmi dôvera i komunikácia. Rodičia toho boli schopní v minulosti, keď akceptovali príslušnosť druhého rodiča k inej cirkvi. Odlišnosť vierovyznaní pritom nemôže byť dôvodom na obmedzovanie jedného či druhého rodiča vo vzťahu k rodičovským právam. Obe cirkvi, ktorých sú príslušníkmi, sú štátom registrované a k ich registrácii by nedošlo v prípade, ak by ich činnosť bola v rozpore s verejným poriadkom alebo mravnými princípmi tejto spoločnosti. V konaní bolo tiež preukázané, že striedavá osobná starostlivosť o dieťa sa realizovala od začiatku roka 2016 až do apríla 2018 v týždňových intervaloch, pričom súd nezistil dôvod, pre ktorý by takáto forma osobnej starostlivosti nemala pokračovať aj v súčasnosti. Šetrením v domácnostiach bolo zistené, že u oboch rodičov sú vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o dieťa.

46. Na základe zistených skutočností súd dospel k záveru, že sú splnené podmienky na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch, pričom čas preberania dieťaťa bol určený tak, aby dieťa mohlo byť preberané priamo zo školského zariadenia. Súd zároveň upravil výkon osobnej starostlivosti o dieťa aj počas vianočných sviatkov s prihliadnutím na vyjadrenia oboch rodičov na pojednávaní, keď otec potvrdil, že vzhľadom na svoje vierovyznanie netrvá na starostlivosti o dieťa v dni 24-25.12.. Súd určil začiatok výkonu osobnej starostlivosti matky o dieťa počas vianočných sviatkov na 23.12. na 18.00 hod z dôvodu, aby deň 24.12. mohlo dieťa tráviť s matkou neprerušovane.

47. Vzhľadom na predchádzajúce rozhodnutie o úprave styku súd tiež vyslovil, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti sa styk rodičov s maloletým dieťaťom neupravuje. Úprava styku nie je nutná z dôvodu, že týždňové intervaly nespôsobia dlhé odlúčenie dieťaťa od druhého rodiča, pričom dieťa takto môže nerušene a plnohodnotne tráviť čas s jedným aj s druhým rodičom.

48. Súd zároveň uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého vo výške 100 eur mesačne. Pri určení výšky výživného súd prihliadal na príjmové a majetkové pomery oboch rodičov a odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, pričom vykonaným dokazovaním bolo zistené, že otec dosahuje (z podnikania ako aj zo zamestnania) vyšší príjem ako matka, pričom určenú sumu výživného otec doteraz platil, a to aj v čase, keď sa striedavá osobná starostlivosť fakticky realizovala. Bolo a aj v súčasnosti je v jeho možnostiach platiť určenú výšku výživného. O vyživovacej povinnosti súd rozhodol z dôvodu, že pôvodný výrok o výživnom v rozvodovom rozsudku mal povahu výroku závislého na výroku o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti (matky), ktorý výrok sa zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti menil.

49. Týmto rozsudkom došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 11P/53/2016-29 zo dňa 15.03.2016 v časti zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky, úpravy styku otca s maloletým a výživného.

50. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Topoľčany.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. V odvolaní sa má ďalej uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) v znení neskorších zmien alebo návrh na súdny výkon rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.